
Nelogické chování velryb

Nelogické chování velryb

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Teď jsme si měli povídat o velrybách, které vpluly po řece Sacramento v Americe až sto padesát kilometrů do vnitrozemí. Snažíme se spojit s naším zpravodajem v Americe Alexandrem Píchou. Bohužel se to nedaří, zkusíme si zahrát a zkusíme po písničce spojit se do Spojených států.

/písnička/

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Celá Kalifornie s napětím a velkými sympatiemi sleduje osud dvojice velryb, které omylem vpluly po řece Sacramento až sto padesát kilometrů do vnitrozemí. Podle nejnovějších velice nadějných zpráv se zdá, že jejich více než dvoutýdenní strastiplná pouť bude mít šťastný konec. S aktuálními informacemi se hlásí zpravodaj Českého rozhlasu ve Spojených státech Alexandr Pícha. Alexi, dobré odpoledne.

Alexandr PÍCHA, redaktor

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak jsou obě velryby daleko?

Alexandr PÍCHA, redaktor

Mám velice dobrou zprávu. Velrybí matka Delta a její dcera Dawn jsou už ve slané vodě. Zatím to tedy není Sanfranciský záliv, ale záliv Sao Paulo v ústí řeky Sacramento. Voda tu není tak sladká jako v Tichém oceánu, protože se mísí se sladkou vodou z několika řek. Ale soli už přibývá, a tu právě oba kytovci potřebují, aby se jim nešířila infekce v jejich ranách. Nastává teď ale nejtěžší fáze. Vědci a záchranáři na malých lodích mají velkou honičku, aby Deltu a Dawn uhlídali, nesmějí totiž vplout do druhé řeky Napa, nebo se dostat pod pohonné šrouby některých z lodí.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak se nakonec podařilo velrybí rodinku nasměrovat celou víc než stokilometrovou poutí nazpátek a jak to vlastně kytovci zvládli ve sladké vodě se zraněními od lodních šroubů?

Alexandr PÍCHA, redaktor

Tak vědci vyzkoušeli všechno. Stavěli na řece velké koridory z ocelových trubek, lákali starší dámu i mladší slečnu na nahrávky velrybího volání, ale nakonec pomohlo hlavně stříkání vody z požárních hadic z lodí. Pokud jde o zdravotní stav velryb, hlavně infekci v hlubokých ranách na zádech, tak tu nakonec američtí vědci stabilizovali antibiotiky. Pomocí speciálního zařízení nejprve vstřelili injekci mladé Dawn. S velkou velrybou to ale bylo daleko těžší, ale nakonec po půldenním úsilí dostala tři potřebné dávky. Bylo to vůbec poprvé, co divoce žijící velryby a ještě plavající obdržely antibiotika.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Co teď ještě Deltu a Dawn čeká, než se dostanou opravdu do bezpečí volného moře Tichého oceánu?

Alexandr PÍCHA, redaktor

Tak hlavně to bude slalom mezi velkými zaoceánskými loděmi. Záchranáři vytvoří kolem dvojice kytovců velký kordon, ale velryby jsou ve vodě velmi rychlé a samozřejmě nejsou po většinu doby vidět. Kalifornské úřady, hlavně pobřežní stráž, teď omezují námořní dopravu a vytyčují alternativní koridory lodím. Ze zálivu Sao Paulo by se velryby měly dostat

na okraj sanfranciského zálivu, ale vědci je okamžitě budou směřovat pod proslulý most Golden Gate Bridge. K tomu to teď mají necelých padesát kilometrů. No a za ním už je Pacifik a vytoužená svoboda.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Alexi, díky za aktuální a příjemné informace. Zatím na slyšenou.

Alexandr PÍCHA, redaktor

Na slyšenou.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A my si teď budeme o chování velryb povídat se studentkou katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy Olgou ŠIMKOVÁ. Dobrý večer i vám.

Olga ŠIMKOVÁ, studentka katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Odborníci zatím nevědí, co mohlo velryby přimět k tomu, že se zatoulaly až do vod Sacramento. Dá se třeba podle zkušeností z minulosti odhadnout, proč opustily moře a dostaly se tak hluboko do vnitrozemí?

Olga ŠIMKOVÁ, studentka katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

To je velice těžké, protože zatím stává se to docela často, ale vědci si to zatím neumí vysvětlit. Ty velryby jsou zraněné, ty, o které jde a stává se, že teda velryby, které jsou zraněné, se snaží najít nějakou zátoku nebo nějaké klidné místo, kdy by si ty zranění mohly vyléčit. Ale může být i možné, že prostě jen po cestě zabloudily, protože kytovci migrují na hodně velké vzdálenosti. Konkrétně teď se zřejmě vrací ze svých zimovišť, oni zimují v tropech někde u Havaje na sever k Aljašce, což je ohromná vzdálenost a mohlo se stát, že prostě jenom zabloudily.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A víme už něco víc o tom, proč jim občas selhává ten jejich přirozený instinkt, který jim pomáhá v orientaci?

Olga ŠIMKOVÁ, studentka katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

To se neví. Neví se, je dost těžké velryby studovat. Co se ví, orientují se podle linie prostředí, pardon pobřeží, orientují se i podle zvuků, orientují se také podle magnetického smyslu, ony cítí magnetické pole země. Mohlo se stát, že došlo k nějaké poruše, mohla se stát i nějaká bouře, která vychýlila ten jejich magnetický smysl.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak vůbec velryby snášejí sladkou říční vodu a co tam jedí, protože normálně se živí planktonem, jestli se nemýlím?

Olga ŠIMKOVÁ, studentka katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

Ano, je to tak, opravdu se živí planktonem nebo malými hejnovými rybami. V té řece pravděpodobně nejedí nic. Ony při té migraci totiž zřejmě vůbec nepřijímají potravu. A co se týče sladké vody, tak ta jim pravděpodobně krátkodobě tolik nevadí. Co je asi problém, je to zranění, které se zřejmě v dost znečištěné řece může špatně hojit. Ale jinak sladká voda kytovcům obecně příliš nevadí, pokud je to krátkodobě.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

My už jsme slyšeli, že odborníkům se podařilo nasměřovat obě velryby správným směrem. Použili k tomu různé prostředky včetně vodních děl a různých lodních šroubů. Jaký vliv mají vůbec podobné akce na psychiku velryb? Kritikům se totiž nelíbí, že jsou zvířata vystavena stresu.

Olga ŠIMKOVÁ, studentka katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

Tak to zvířata nepochybně jsou vystavena stresu už jenom tím, že se dostali do nějakého špatného prostředí, což ta řeka určitě je, kde je šílenný provoz, znečištění, hluk, ta zvířata to musí vidět, cítit. Takže to, že se dostanou z té řeky pryč, je to pro ně to nejlepší. A pokud to nejde nijak jinak, tak prostě bohužel takhle malá míra stresu, nedá se nic dělat.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jakou šanci mají podle vás velrybí matka s dcerou, že se dostanou na volné moře a přežijí?

Olga ŠIMKOVÁ, studentka katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

Jak jsem slyšela, tak zatím je to na dobré cestě, v té řece nejsou dlouho, ta zranění nejsou vážná. Já si myslím, že mají dost velkou šanci přežít to, v pořádku se dostat tam, kam patří.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Budeme jim držet palce. Děkujeme za rozhovor, hezký večer.

Olga ŠIMKOVÁ, studentka katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

Na shledanou.